

Kleine Watersalamanders *Triturus vulgaris* als voer voor jonge Spreeuwen
In 1999 meldde ik in *het Vogeljaar* 47 (6): 274 dat een bepaalde mannetjesmerel zijn jongen voerde met volwassen Kleine Watersalamanders *Triturus vulgaris*. Op deze mededeling kreeg ik verschillende reacties, waaruit bleek dat dit verschijnsel meer voorkomt. Opvallend is dat de meest voorkomende salamander van Nederland, de Kleine Watersalamander, zelfs nieuwe vijvers in besloten stadstuinjes binnen enkele jaren kan koloniseren. Bergmans et al. (1986) meldt dat er gevallen bekend zijn dat er in nieuwe vijvers binnen één jaar Kleine Watersalamanders spontaan voor kunnen komen. Helaas wordt niet vermeld of deze kolonisatie in ruraal of urbaan gebied zo snel verloopt.

Op 8 mei 2003 en ook regelmatig enkele dagen na die datum, bleek een Spreeuw, waarvan het nest enkele straten verder onder de pannen zat, regelmatig in ons stadstuinje op bezoek te komen om systematisch een randje groen langs een muurtje af te grazen. Deze rand is zes meter lang en twintig centimeter breed en is begroeid met onkruid. Meestal hoefde de Spreeuw maar twee of drie meter af te speuren om een jonge watersalamander van twee tot tweeënehalve centimeter lengte tussen het groen uit te halen. De salamander werd gedood door hem met de snavel tegen de grond te slaan. Vervolgens werd de prooi naar de jongen gebracht. Even later kwam de vogel terug en herhaalde de handeling zich. Voor zover ik kon zien werd de rand afgespeurd en had de Spreeuw regelmatig succes. De prooidieren bestonden uit tweedeaars salamanders, die in 2002 jaar geboren waren en zich hoofdzakelijk in de tuin ophielden. Er moeten er heel wat gezeten hebben, als we uitgaan van het succes van deze enkele Spreeuw. Zelf zie je deze jonge dieren zelden en dan nog alleen maar als je wat stenen verplaatst. Wij vragen ons af of dit verschijnsel meer wordt waargenomen.

Opmerking: De volwassen Merel die in 1999 systematisch salamanders uitroeide (Heij 1999), hebben we na dat broedseizoen

niet meer waargenomen. Er zijn twee mogelijkheden: de Merel heeft de winter niet overleefd of hij is deze vangtechniek vergeten. In ieder geval heeft hij deze techniek niet overgebracht op andere Merels in de buurt.

■ Kees Heij, Meidoomsingel 75, 3053 BK Rotterdam, e-mail: c.j.heij@12move.nl

LITERATUUR:

Bergmans, W. & A. Zuidervijk. (1986): Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging (vijfde herpetogeografisch verslag). KNNV Uitgeverij en Ned. Ver. voor Herpetologie en Terrariumkunde 'Lacerta'.
Heij, K. (1999): Stadsmerels en salamanders. *het Vogeljaar* 47 (6): 274.

Wilde Kalkoen in Manhattan

Onder de titel 'Can a Wild Turkey find success and happiness in the canyons of Manhattan?' geeft de New York Times van 23 mei 2003 een uitvoerig verslag van een wijfje Wilde Kalkoen. Deze vogel heeft zich sinds februari 2003 gevestigd in Manhattan (New York City) en wel in het stadsdeel tussen Upper West Side, Chelsea en Greenwich Village. Bij het verhaal staat een grote foto afgedrukt gemaakt door de eigenaar van een appartement op de 28ste verdieping, die de vogel aantroef op zijn balkon. Deskundigen geven hun mening over de kansen van de Wilde Kalkoen in hartje New York. Welnu, die zijn positief. Het blijkt dat er ook waarnemingen zijn van Wilde Kalkoenen van Staten Island, uit de Bronx Zoo en van de noordpunt van Manhattan. Voorts wijzen New Yorkse natuurliefhebbers op de Coyote in Central Park in 1999 en het broeden van Roodstaartbuizerds op een luxueus appartementengebouw aan Fifth Avenue.

GLO

Een Blauwvleugelminla in Nederland

In het boek 'Zeldzame vogels van Nederland' (Van den Berg & Bosman 2001) wordt aangegeven dat men tegenwoordig niet gauw een potentiële dwaalgast geheel zal negeren, waarbij opgemerkt wordt dat misschien een uitzondering wordt gevormd

Opnamen van de Blauwvleugelminla op de voertafel.

door vogels met een opvallende kleur. Dit verschijnsel kan worden aangeduid met 'tropical colour syndrome', hetgeen inhoudt dat men er kennelijk moeite mee heeft zich voor te stellen dat ook bepaalde kleurrijke vogels wild en op eigen kracht Nederland kunnen bereiken.

De melding van de Hwamei in *het Vogeljaar* (Smith 2002) bracht ons ertoe de twee bijgesloten foto's op te sturen van een andere (ongeringde) Aziatische bosbewoner op een voertafel te Westbroek, provincie Utrecht (Atlasblok 31-38) in de periode van 15 december 2001 en 2 februari 2002, namelijk een Blauwvleugelminla *Minla cyanouoptera*. Het blijkt vooral een soort te zijn die afkomstig is uit de Himalaya, Noordoost-India, Zuidoost-Azië en zuidelijk China (MacKinnon & Phillipps 2000), en die aldaar aangetroffen kan worden in bossen tot op een hoogte van zestienhonderd meter (Jeyarajasingam & Pearson 1999). De aangegeven lichaamslengte varieerde van vijftien centimeter (MacKinnon & Phillipps 2000, Grimmett, Inskipp & Inskipp 2001) tot zestien centimeter (Jeyarajasingam & Pearson 1999). De door ons waargenomen vogel had een gestreepte kruin (zie foto's) overeenkomstig de beschrijving in Jeyarajasingam & Pearson 1999, terwijl de beide andere gidsen een blauwe (ongestreepte) kruin vermelden. In de door ons geraadpleegde gidsen werd geen melding gemaakt van een onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke exemplaren op basis van de kleuren van het verenkleed.

Literatuur:

- Berg A. van den & Bosman C. (2001):** Avifauna van Nederland, deel 1. Zeldzame vogels van Nederland. GMB Uitgeverij, Haarlem.
Grimmett R., Inskipp C. & Inskipp T. (2001): Pocket guide to the birds of the Indian subcontinent. Christopher Helm, Londen.
Jeyarajasingam A. & Pearson A. (1999): A field guide to the birds of west Malaysia and Singapore. Oxford University Press, Oxford.
MacKinnon J. & Phillipps K. (2000): A field guide to the birds of China. Oxford University Press, Oxford.
Smith P.J. (2002): Een Hwamei in Nederland. *het Vogeljaar* 50 (2): 88.

■ M.C. Pieterse & J.H. van der Kolk, p/a Kooldijk 21, 3615 AA Westbroek.

Vandalisme door Grote Bonte Specht

Bij het Educatiecentrum in het Alblasserbos te Papendrecht is een educatieve tuin aangelegd, waarin een insectenmuur is opgenomen. Tot op heden was deze muur redelijk gespaard gebleven voor vandalisme, maar toen ik echter op een ochtend de muur naderde, zag ik een vogel naar de met ingestoken riet gevulde houten en stenen nestholten in de muur vliegen. Vooral solitaire bijen en wespen maken van deze holten zeer veel gebruik. Tot mijn grote schrik had 'mijnheer specht' de activiteiten van de bijen en wespen inmiddels ook opgemerkt. Dat deze activiteiten larven en poppen opleveren was hem ook duidelijk. Hij trok stukjes rietstengel uit de holten en beet ze open om daaruit de delicatessen te kunnen verorberen. De boosdoener, een Grote Bonte Specht *Dendrocopos major*, werd verscheidene

keren verjaagd maar dat had geen effect. De vogel bleek ervan overtuigd dat zijn maaltijd altijd geserveerd stond. Dit zou zo erg niet zijn, maar het gereedmaken van deze broedgelegenheid heeft mij vele weekenden gekost en de rietstengels die door de specht onderhanden zijn genomen, zijn niet meer bruikbaar. Als de specht weer heeft huisgehouden is het echt een ravage van riet en stuifmeel. Zo zie je maar, je bent bang voor vandalisme door de soort *Homo sapiens*, maar de soort *Dendrocopos major* is de veroorzaker van de ellende. Ik heb het vermoeden, dat dit de eerste keer is, dat iets dergelijks is gebeurd, maar misschien zijn er mensen die hetzelfde ervaren hebben. Ik zie reacties met belangstelling tegemoet.

■ Leen den Ouden, Natuur- & Vogelwacht 'De Alblasserwaard', Postbus 171, 3350 AD Papendrecht, (078) 615 32 80.

Veldwaarnemingen CCXL

Parelduiker

22-11-03 1 Brouwersdam, Schouwen.
P. Bauwens.
14-12-03 1 Deventer. E. Winkel.
07-01-04 1 IJssel, Deventer. E. Winkel

Dodaars

28-10-03 1 Dijkvaart, Piaam.
E.W.F. Brandenburg.

Roodhalsfuut

14-12-03 1 Deventer. E. Winkel.

Kuifduiker

15-11-03 1 Zuiderhaven, Den Oever. P. Bauwens.
22-11-03 6 Brouwersdam, Schouwen.
P. Bauwens.

Geoorde Fuut

15-11-03 1 Zuiderhaven, Den Oever. P. Bauwens.

Roerdomp

27-10-03 1 Mijdrecht, De Ronde Venen.
G & I. Hiemstra. In een berm langs de

Parelduiker, IJssel, Deventer
7 januari 2004.
Foto: E. Winkel.

Ralreiger, Lekkerkerk, 9 juli 2003.
Foto: J. van 't Hof.

Ter Aase Zuwe. De vogel ging bij
iedere passerende auto in de
paalhouding staan.

Ralreiger

09-07-03 1 Lekkerkerk. J. van 't Hof.

Grote Zilverreiger

06-12-03 7 Bovenlanden, Mijdrecht. G Hiemstra.

28-10-03 1 Workumerwaard, Workum.

E.W.F. Brandenburg & J. Kramer.

22-11-03 1 Nijkerk/Bunschoten.

E.W.F. Brandenburg & J. Kramer.

29-10-03 1 Weesp. I.J. Soeteman.

25-11-03 3 Eempolders bij Eemnes. I.J. Soeteman.

02-12-03 1 Rammelwaard, Zutphen. G Strang.

Kleine Rietgans

22-11-03 7 Blooise Dijk, Brouwershaven.
P. Bauwens.

Dwerggans

27-12-03 1 Botsholsedijk, Vinkeveen. G Hiemstra.

01-12-03 3 Ferwoude. E.W.F. Brandenburg &
J. Kramer.

Sneeuwgans

06-11-03 1 Gaast. E.W.F. Brandenburg. Blauwe
fase.

Canadese Gans

01-12-03 18 Stavoren. E.W.F. Brandenburg.

Roodhalsgans

26-10-03 1 Botsholsedijk, Vinkeveen. G Hiemstra.

01-11-03 1 Polder Groot Mijdrecht, Vinkeveen.
G Hiemstra.

07-12-03 1 Eendenkooi, Piaam.

E.W.F. Brandenburg.

26-10-03 1 Polder Groot Mijdrecht, De Ronde
Venen. G Hiemstra.

22-11-03 1 Wiekens Gat, Netterden, Gendringen,
Gld. G Strang.

Wintertaling

26-12-03 140 Groote Wije, Botshol. G Hiemstra.

Slobeend

23-11-03 150 Zuidwaard, Makkum.
E.W.F. Brandenburg.

Krooneend

09-11-03 1 Groote Wije, Botshol. G Hiemstra.
Mannetje.

15-11-03 1 Noord-Hollands Duinreservaat,
Bakkum-Noord. R. Costers.

Toppereend

30-10-03 35 Kornwerderzand, Afsluitdijk.
P.J. de Boer.

Blauwe Kiekendief

22-11-03 1 Blooise Dijk, Brouwershaven,
Schouwen. P. Bauwens.

22-11-03 1 Torenavalkweg, Lelystad.
E.W.F. Brandenburg.

08-11-03 1 Hondsbossche Zeewering, Petten.
R. Costers.

30-11-03 1 Eldriksche weiden, Eldrik,
Laag-Keppel. G Strang.

Grauwe Kiekendief

19-10-03 1 Polder Demmerik, Vinkeveen. G
Hiemstra. Jong exemplaar.

Havik

01-10-03 1 Lookerskolk, Deventer. E. Winkel.
Toch wel bijzonder in de stad!

Ruigpootbuizerd

16-11-03 1 Exmorra, Bolsward.
E.W.F. Brandenburg. Steeds biddend.

Bokje, 't Nijendal, Olst
9 november 2003.
Foto: E. Winkel.

Grote Jager, West-Kapelle.
7 Oktober 2003.
 Foto: J. van 't Hof.

01-12-03	1	Zuiderfennenspolder, IJsselmeerdijk, Oudemirdum. E.W.F. Brandenburg & J. Kramer.
Slechtvalk		
27-10-03	1	Bolsward. E.W.F. Brandenburg.
07-12-03	1	Workumerwaard, Workum. E.W.F. Brandenburg.
02-12-03	1	Rammelwaard, Zutphen. G. Strang.
06-12-03	1	Waalsche Water, Vethuizen, Azewijn. G. Strang.
Patrijs		
15-12-03	6	Petten. R. Costers.
30-10-03	3	Kornwerderzand, Afsluitdijk. P.J. de Boer. Eerste waarneming sinds twee jaar, soort is schaars geworden in Friesland.
30-11-03	10	Bolwerksplas, Deventer. E. Winkel.
Waterral		
20-12-03	1	Engelmeer, Engelen, Den Bosch. P. Bauwens.
Meerkoet		
22-11-03	1	Reeuwijksche Plassen, Reeuwijk. R. Costers. Een albino exemplaar.
Bokje		
09-11-03	1	Nijental, Olst. E. Winkel.

Rosse Franjepoot		
18-10-03	1	Hondsbossche Zeewering, Petten. R. Costers.
10-10-03	1	Zeedijk, Westkapelle. E. Janssens.
Middelste Jager		
10-10-03	1	Zeedijk, Westkapelle. E. Janssens.
Kleine Jager		
12-10-03	1	Hondsbossche Zeewering, Petten. R. Costers.
10-10-03	1	Zeedijk, Westkapelle. E. Janssens. Achtervolgde een Dwergmeeuw.
Grote Jager		
07-10-03	1	Westkapelle. J. van 't Hof.
Vorkstaartmeeuw		
10-10-03	2	Zeedijk, Westkapelle. E. Janssens.
Ringsnavelmeeuw		
06-11-03	1	Goes. E. Winkel.
Drieteenmeeuw		
27-10-03	1	Pier bij IJmuiden. E. Winkel.
Zwarte Stern		
27-10-03	1	Pier bij IJmuiden. E. Winkel. In winterkleed.
Alk		
10-10-03	1	Zeedijk, Westkapelle. E. Janssens. Eerstejaars winterkleed.

Ringsnavelmeeuw, Goes.
6 November 2003.
 Foto: E. Winkel.

Zwarte Stern, IJmuiden, pier.
27 oktober 2003.
Foto: E. Winkel.

Zomertortel					
10-11-03	1	Aalsmeer. J. van 't Hof. Deze vogel kwam op 8 november bij Klaas Eigenhuis op voer af en werd tot in december gezien.	19-12-03	1	Zijweg Bonte Koeweg, Baak. G Strang.
IJsvogel					
07-12-03	1	Didam. J. Bours.	Zwarte Roodstaart		
15-11-03	1	Noord-Hollands Duinreservaat, Bakkum-Noord. R. Costers.	23-10-03	1	Jachthaven bij Zuidpier, IJmuiden. J. van 't Hof. Oosters exemplaar, ondersoort <i>ochruvos</i> .
14-09-03	1	Zeevolde. G Hiemstra.	15-11-03	1	Zuiderhaven, Den Oever. P. Bauwens.
08-12-03	1	Gemaal, Rammelwaard, Zutphen. E. Winkel.	Baardman		
26-12-03	1	Beek bij Kasteel Vorden, Vorden. G Strang.	03-10-03	4	Natuurreservaat Abtskolk, Petten. R. Costers.
02-11-03	1	Doetinchem. G Strang. Bij tuinvijver.	27-10-03	15	Kennemermeer, IJmuiden. E. Winkel.
Roodkeelpieper			Klapekster		
27-10-03	1	Strand bij IJmuiden. E. Winkel.	15-10-03	1	't Schinkelbos, Aalsmeer. J. van 't Hof.
Waterpieper			27-11-03	1	Noord-Hollands Duinreservaat, Bakkum-Noord. R. Costers.
26-10-03	1	Drielse Rijndijk, Driel. P. Bauwens.	30-11-03	1	Ossewaard, Deventer. E. Winkel.
Oeverpieper			18-10-03	1	Keteleiland, Ketelmeer, Kampen. G Strang, H. de Vos & G Janze.
09-12-03	1	Zuiderhoofd, Harlingen. E.W.F. Brandenburg.	Huiskraai		
Grote Gele Kwikstaart			27-10-03	8	Wandelboulevard, Hoek van Holland. H. Kapel. Waren heel mak, lieten regelmatig hun gekraai horen en zochten voedsel in afvalbakken.
20-11-03	1	Hoge Land van Vollenhove, Vollenhove. W. Temmink.	Bonte Kraai		
			22-11-03	1	A7 bij Lemmer. E.W.F. Brandenburg.

Zomertortel, Aalsmeer.
10 November 2003.
Foto: J. van 't Hof.

Zwarte Roodstaart, ondersoort (*Ochruros*) (*Oosterse*).
IJmuiden, 23 Oktober 2003.
Foto: J. van 't Hof.

25-11-03	1	Eempolders bij Eemnes. I.J. Soeteman.
Raaf		
14-12-03	1	Boswachterij Ommen. C. Bak.
Appelvink		
27-11-03	1	Noord-Hollands Duinreservaat, Bakkum-Noord. R. Costers.
IJsgors		
27-10-03	1	Kennemermeer, IJmuiden. E. Winkel.
Sneeuwgorst		
01-12-03	44	Hondsbossche Zeewering, Petten. R. Costers. Aanwezig tot en met 15 december, maximumaantal was 44 exemplaren.
12-11-03	13	Zuiderhoofd, Harlingen. E.W.F. Brandenburg.

Klapekster, 'Schinkelbosje', Aalsmeer.
15 Oktober 2003.
Foto: J. van 't Hof.

30-10-03	30	Harlingen. P.J. de Boer.
Zwarte Zwaan		
03-12-03	4	Zuiderfennenspolder, Oudemirdum, Gaasterland. E.W.F. Brandenburg.

Waarnemingen kunnen worden gestuurd naar G. Strang,
Haverdreef 55, 7006 LH Doetinchem. Indien mogelijk per
e-mail: gerbert.strang@hetnet.nl.
Zie voor de geldende criteria *het Vogeljaar* 51 (4).

Expositie Dirk Moerbeek

Dirk Moerbeek is beeldend kunstenaar en fervent vogelaar in zijn vrije tijd. Zijn passie voor vogels geeft hij vorm in minutieus gemaakte fotorealistische schilderijen. U kunt die bekijken van 4 april tot en met 16 mei 2004 tijdens een expositie in Galerie Kunst in de Polder, Turfspoort 195, Lisserbroek, telefoon (0252) 42 20 78. De openingstijden zijn van woensdag tot en met zaterdag van 11 tot 17 uur, op zondag van 13 tot 17 uur, daarbuiten op afspraak. Moerbeek exposeerde eerder in binnen- en buitenland, onder andere bij de prestigieuze tentoonstelling *Birds in Art* van het Leigh Yawkey Woodson Art Museum in Wausau, Wisconsin, Verenigde Staten.

Meer informatie op het internet vindt u op: <http://www.dirkmoerbeek.nl> en op <http://www.kunstindepolder.nl>.

Doke (stadsduif), acryl op linnen, 56 x 86 cm (Dirk Moerbeek 2004).